

Jaarverslag | 2012

RWB^{BHG}

Raad voor Wetenschapsbeleid
van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Inhoud

3 Voorwoord

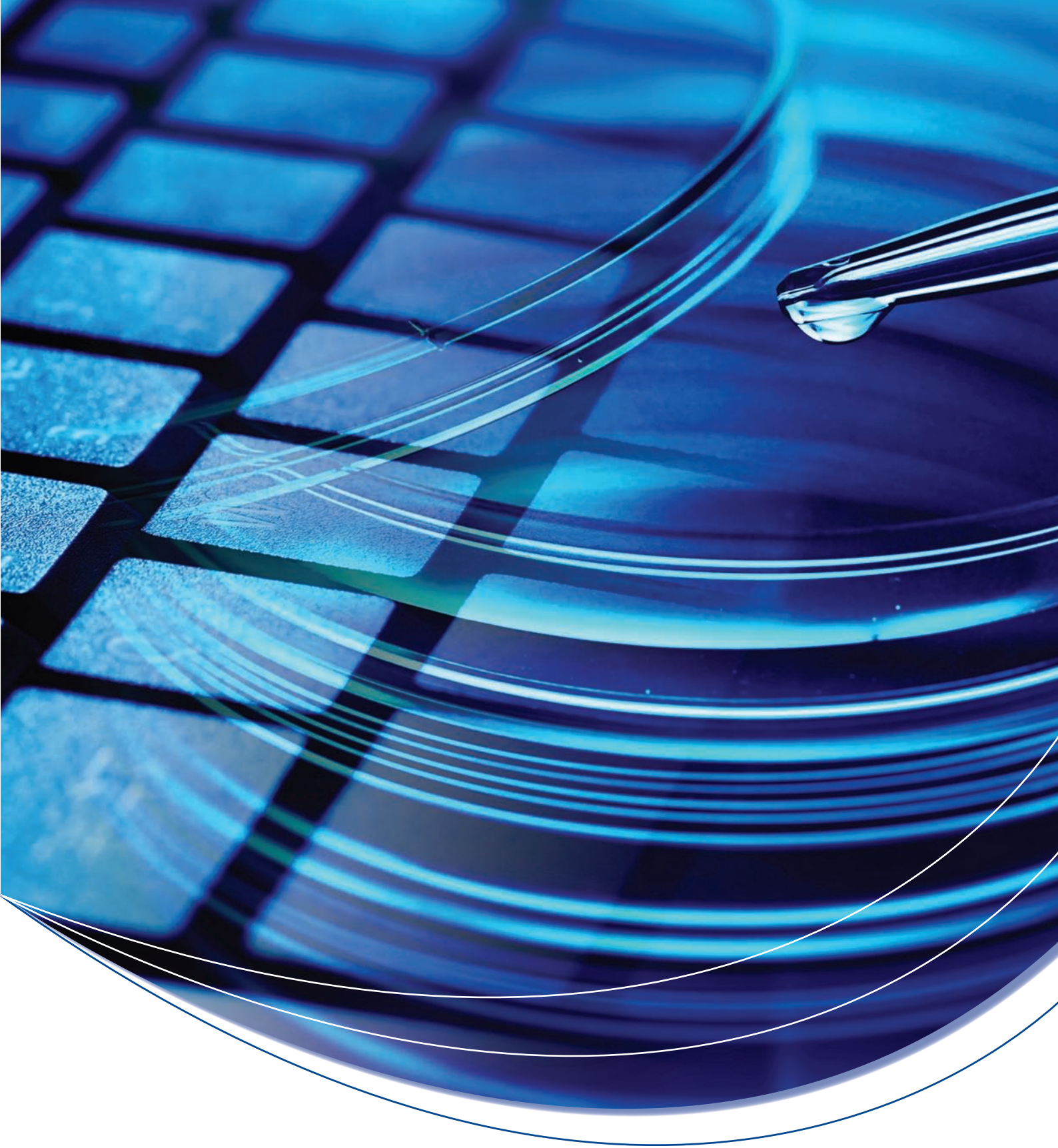
5 Activiteiten

9 A joint strategy between
Brussels and Flanders
with regard to science
and innovation policy

19 Adviezen

37 Samenstelling

Voorwoord CPS^{RBC}

Voorwoord

We hebben de eer u het twaalfde activiteitenverslag van de Raad voor Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor te stellen.

Dit verslag maakt een balans op van de activiteiten die de Raad ondernomen heeft in 2012, maar sluit eveneens aan bij de activiteiten die georganiseerd werden sinds het begin van ons mandaat in 2009.

Tijdens dit derde mandaat hebben we in de eerste plaats, via het Memorandum van 2009, drie prioriteiten in het O&O-domein aan de Regering willen bekendmaken :

1. De versterking van structureringsinspanningen en maatregelen ten voordele van ondernemingen, sectorale centra en academische organismen ;
2. De opbouw van, in een open logica van innovatie, een centraliserende dynamiek die eigen is aan Brussel door het versterken van de waardenketen die leidt tot groeiende tewerkstellingsmogelijkheden en strategische regionale pluridisciplinaire programma's met meerdere actoren. Deze programma's zijn gericht op de regionale problematiek en de resultaten worden gevaloriseerd in en voor Brussel ;
3. Voorziening van financiële en humane middelen in verhouding met de vooropgestelde doelstellingen.

Dit document vormt de rode draad doorheen het werk dat de afgelopen vier jaar door de Raad gerealiseerd werd. Aan de hand van 13 adviezen kunnen we tonen dat de fundamentele pistes van dit memorandum gerealiseerd zijn kunnen worden. Zoals de adviezen over de nieuwe ordonnantie en de hiermee gepaarde uitvoeringsbesluiten aangeven, werden 2009 en 2010 hoofdzakelijk gekenmerkt door de ontwikkeling van een nieuwe structuur van O&O-financiering. Wat het strategisch plan betreft, heeft de Raad in 2010 een initiatiefadvies geformuleerd voor de inrichting van een O&O-boordtabel voor het Gewest.

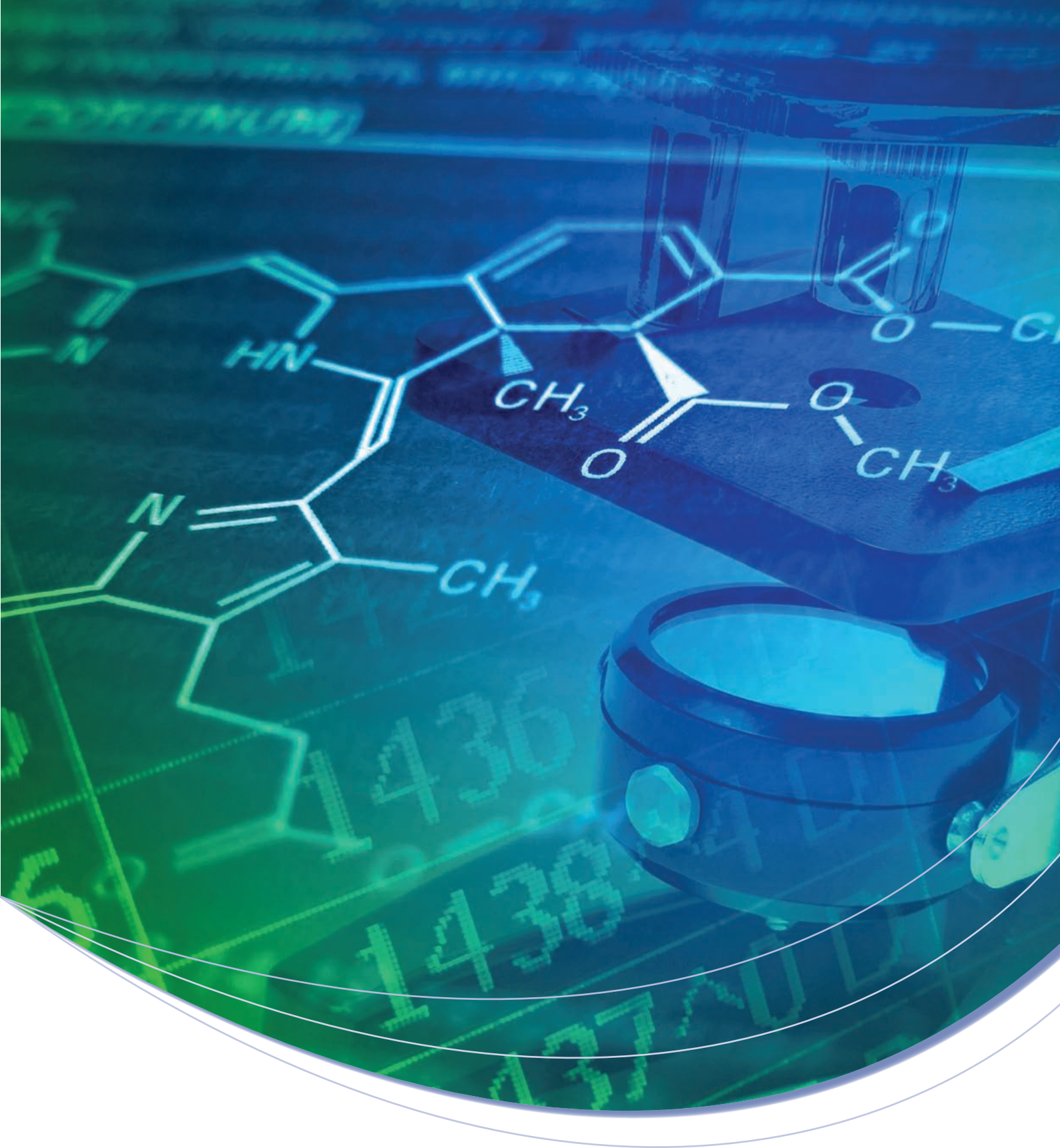
2011 was hoofdzakelijk gericht op een logica van openheid naar buiten toe, in het bijzonder via de adviezen betreffende « het gemeenschappelijk actieplan Wallonië-Brussel inzake O&O », een toenadering met Vlaanderen en Wallonië door strategische discussies over dit onderwerp, en een advies over de promotie van het Gewest als « Innovatieve Regio »

Dit laatste jaar van ons mandaat plukten we de vruchten van de eerder gelanceerde acties. In de eerste plaats is de Raad nu uitgerust met een boordtabel van een dertigtal indicatoren die de opvolging van de evolutie van het Gewest inzake O&O zullen vergemakkelijken. Ten tweede, neemt de Raad actief deel aan de uitwerking van « de actualisatie van het Regionaal Innovatieplan », dat overeenstemt met de tweede prioriteit van het Memorandum. We mogen ook het evenement « Brussel, een kennisregio » niet vergeten, dat georganiseerd werd in het kader van Innovative Brussels en waarbij deze twee toekomstperspectieven aan het publiek werden voorgesteld. Ten slotte moet de samenwerking met de Raden van de naburige gewesten vermeld worden, die geleid heeft tot analysedocumenten die een goede basis vormen voor een concrete interregionale samenwerking.

We wensen u veel leesplezier.

Viviane Camphyn
Ondervoorzitter

Olivier Witmeur
Voorzitter

Activiteiten ^{RWB^{BHG}}

Activiteiten

Interregionale samenwerking

Op initiatief van het Brusselse (RWB^{BHG}), Vlaamse (VRWI) en Waalse (CWPS) Gewest, werden twee « Independent Expert Groups » (IEG) opgericht die moeten nadenken over de ontwikkeling van gemeenschappelijke strategische prioriteiten met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Deze groepen, die samengesteld zijn uit experts in het O&O-domein, zijn samengekomen sinds de herfst van 2011.

In maart 2012 hebben gesprekken tussen de Brusselse en Vlaamse IEG's geleid tot een aanbeveling voor de respectievelijke Raden, die het document op hun beurt in de vorm van een aanbevelingsbrief aan hun bevoegde Minister hebben overgebracht.

Het overleg tussen de Brusselse en Waalse IEG's is uitgemond in een gelijkaardige aanbeveling. Dit document werd eind juni afgewerkt en is het onderwerp van een gemeenschappelijk advies van de Brusselse en Waalse Raden, advies n°40, dat in oktober 2012 goedgekeurd werd door de Brusselse Raad voor Wetenschapsbeleid.

Een verzamelnota van dit werk in het kader van de interregionale samenwerking wordt in de nabije toekomst gefinaliseerd en zal worden voorgesteld aan de Raad in 2013.

Bovendien heeft Minister Cerexhe, in het kader van een nauwe samenwerking met het Waalse Gewest, op voorstel van Minister Nollet een advies aangevraagd over de oprichting van een Raad voor Wetenschapsbeleid Wallonië-Brussel. Het advies n°41 van

De boordtabel

Ter herinnering, in 2010 bracht de Raad voor Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een initiatiefadvies uit over de samenstelling van een boordtabel van onderzoek en innovatie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. In dit advies pleit de Raad voor een studie over dit onderwerp. Op voorstel van het Kabinet van Minister Cerexhe, heeft de RWB een publieke aanbesteding georganiseerd om deze studie uit te laten voeren. Op 1 december 2011 is IDEA Consult voor een periode van vier maanden met deze studie gestart.

De studie heeft geleid tot twee sleuteldocumenten. Enerzijds beschikken we nu over een boordtabel met 33 indicatoren, onderverdeeld in verschillende categorieën en subcategorieën, zoals de inputs, de ondernemingen, een economische categorie, etc. Deze tabel is beschikbaar in de vorm van een excelbestand dat de beschikbare gegevens voor elke indicator vanaf 2005 herneemt. Anderzijds beschikken we over een technische fiche van elke indicator, wat de beambte die belast is met de herziening van de boordtabel in staat stelt gemakkelijk de meest recente gegevens te verzamelen bij de producenten van deze indicatoren. Er is voor deze ambtenaar ook een opleiding voorzien.

In april 2012 werd de aanvraag uitgebreid met een diepgaande en vergelijkende analyse van de verzamelde gegevens. De fundamentele resultaten van deze analyse werden voorgesteld en becommentarieerd tijdens het colloquium van 6 november 2012, dat georganiseerd werd door Innovative Brussels (zie infra). Er wordt een advies van dit werk voorbereid, dat zal worden uitgebracht in 2013.

De vernieuwing van de Brusselse OOI-strategie

De Raad neemt actief deel aan de opvolging van de studie die in 2011 tijdens de legislatuur van Minister Cerexhe opgestart werd. Concreet hebben meerdere leden deelgenomen aan reflectiewerkgroepen, die in januari in het kader van deze studie georganiseerd werden. De Raad heeft het definitieve rapport kunnen raadplegen, waarna het Kabinet

van Minister Cerexhe zich over het verslag gebogen heeft en een «Actualisatie van het Regionaal Innovatieplan van het BHG » heeft samengesteld. Dit document is onderzocht door de gemeenschappelijke werkgroep RWB-ESR. De toelichtingen en voorstellen werden hernomen in advies n°38.

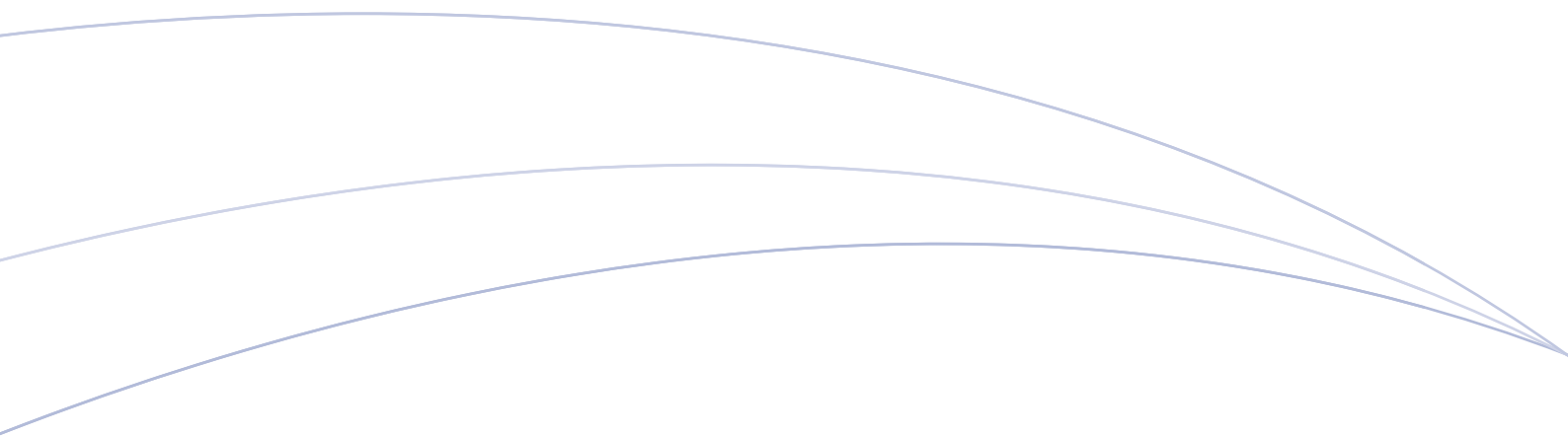
Parallel met deze werkgroep heeft de Raad een werkgroep opgericht die zich in de eerste plaats gefocust heeft op een concreet voorstel over de impulsprogramma's en het clusteringsbeleid. Het resultaat werd in de vorm van advies n°39 aangenomen door de plenaire vergadering.

Promotie van O&O

Een andere taak die door Minister Cerexhe in het begin van 2011 aan de Raad toegekend werd, betreft de promotie van O&O in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, wat resulteerde in advies n°37. In 2012 heeft het secretariaat van de RWB het werk van Research in Brussels voor de promotie van O&O opgevolgd via een opvolgingscomité dat hiervoor opgericht werd. Het moet gezegd worden dat Research in Brussels zich als één van de eersten heeft aangesloten bij het nieuwe algemene concept van city-marketing dat in 2012 door de Brusselse Regering gelanceerd werd. RIB was eveneens de organisator van het colloquium « Brussel, een innovatieregio » op 6 november 2012 in hotel Métropole. Ook aan dit evenement heeft de Raad actief meegewerkt.

Le Conseil a également participé activement à cet événement.

	2011	2012											2013	
intergewestelijke samenwerking				aanbeveling BHG-VG aanbeveling BHG-WG						Advies nr 40				Advies nr 41
promotie van O&O	Advies nr 37	comité d'accompagnement "Innovative Brussels"												
boordtabel	studie IDEA				analyse boordtabel IDEA							Colloquium 6/11/12		
hernieuwing van de strategie		ateliers IDEA				eindverslag IDEA					Advies nr 38 Advies nr 39			
plenaire vergaderingen														

A joint strategy between
Brussels and Flanders
with regard to science and
innovation policy

RWB^{BHG}

INTRODUCTION

On April 28th 2011 the Flemish Council for Science and Innovation (VRWI) received a letter from Olivier Witmeur, President of the Science Policy Council of the Brussels Capital Region (RWB^{BHG}), asking for a bilateral consultation with the presidents of both councils. This request came about as a result of the assignment to the RWB^{BHG} by Benoît Cerexhe, Minister for Economics of the Brussels Capital Region, to investigate opportunities for a joint strategy with regard to science and innovation policy.

To this end an Independent Expert Group (IEG) was established composed of:

Flemish Region	Brussels Capital Region
<i>Danielle Raspoet</i> (VRWI, co-chair of the IEG)	<i>Claude May</i> (Innoviris)/ <i>Jenny Vandenbranden</i> (RWB ^{BHG} , co-chair of the IEG)
<i>Jan Cornelis</i> (VUB)	<i>Daniele Carati</i> (ULB)
<i>Jos Van Sas</i> (Alcatel Lucent)	<i>Jeroen Deleu</i> (Sirris)
<i>Jan Verhaeghe</i> (Acrosoma-Compositrailer)	<i>Didier Malherbe</i> (UCB)

The present document is based on the inputs of these experts drawn up in the course of three meeting sessions. No additional benchmark study for the Flanders-Brussels Capital Region was performed as an input to the IEG, as the experts relied on existing studies and policy documents from both regions.

WHAT IS THE ADDED VALUE OF A JOINT STRATEGY?

Science and innovation do not stop at the border and often involve international and/or interregional cooperation. Therefore, it is important for regions to make the most of all opportunities, irrespective of where these occur. In this respect, a joint strategy between the different regions in Belgium clearly provides added value. This document investigates the feasibility of a joint strategy between Brussels and Flanders. A similar exercise is carried out for collaboration between Brussels and Wallonia. The value added of a joint strategy between regions consists of:

- Creating more economical value and a larger home market (for instance in the context of innovative procurement);
- Bringing together people with the right skills and competences;
- The use of each other's infrastructure and facilities;
- Speaking with one voice in European matters;
- Avoiding duplication of specific research and innovation programmes;
- ...

Additionally, deepened multilateral cooperation among the European regions is one of the central goals of the **European Research Area** (ERA). It has been well established that the research base in Europe is too fragmented, compared for instance to the United States. This manifests itself e.g. in duplication of research projects, competition that is limited to the actors of the region/country, a subcritical mass of research groups. Combining the research and innovation capacities of the Brussels Capital Region and Flanders can help realize scale and critical mass with respect to EU programmes (JPI's, JTI's ...) such as in the upcoming **Horizon 2020** (i.e. clustering effects). This is even more important as Flanders and Brussels are themselves relatively small regions.

More recently, the European Union launched the process of smart specialisation. Smart specialisation aims at promoting efficient and effective use of public investment by making use of synergies between countries and regions, thereby strengthening their innovative capacity.

In short, regional innovation strategies for smart specialisation (RIS3) involve a transformation agenda based on four Cs:

Choices: RIS3 is about the selection of a few investment priorities based on a process of entrepreneurial discovery to identify promising areas for specialisation.

Competitive advantage: RIS3 builds on current regional economic specialisation and mobilizes talent by matching R&D with business needs and capacities.

Critical mass: RIS3 aims at developing world class excellence clusters and providing arenas for related variety and cross-sectoral links which drive specialised technological diversification aiming at increased connectivity between regions.

Collaborative leadership: RIS3 is the result of a collective endeavour involving not only the academic world, public authorities and the business community, but also innovation users.

Therefore, in the framework of smart specialisation, a joint strategy between Brussels and Flanders clearly provides added value as both regions would reinforce each other's strengths, and synergies can be created.

Finally, the **main actors** that can benefit from a joint strategy are industry, knowledge centres (including the federal research institutes in Brussels), universities (particular attention should be given to the community-dependent universities situated in the Brussels Capital Region outside the regions of Wallonia and Flanders) and citizens.

STRENGTHS AND ASSETS

This section provides a limited list of the main strengths and assets of both regions.

MAIN ASSETS/STRENGTHS OF BRUSSELS IN TERMS OF RESEARCH CAPACITY AND INFRASTRUCTURE

Some of the main assets of Brussels:

- **Three universities** are present in Brussels: Université Libre de Bruxelles, Université Catholique de Louvain-La-Neuve (medical faculty), Vrije Universiteit Brussel, as well as many higher education institutes.
- There is also a high concentration of **ICT industry** and **decision-making centers (headquarters)** in the Brussels Capital Region.
- The high concentration of **hospitals** in Brussels is important for healthcare innovation: l'hôpital Erasme, l'hôpital Saint Pierre, l'hôpital universitaire des enfants Reine Fabiola, l'hôpital universitaire Brugmann, UZ Brussel, Cliniques Universitaires Saint-Luc, Clinique Saint-Jean, ...
- Different collective research centres are located in Brussels such as Centexbel, CRIC/OCCN, CTIB/TCHN, WTCB/CSTC, Sirris, OCW/CRR, not to forget the initiatives Brufotec (food industry) and Tecnolec (electrotechnical and renewable energy).
- Brussels, the most cosmopolitan city in Belgium, is in itself a **"living lab"** for socio-economic innovation involving unique user communities.
- The presence of international institutions: the European Commission, the European Parliament, NATO, ...

Thanks to these assets, Brussels is the second wealthiest European region in terms of GDP per capita – just behind inner-London. At the same time Brussels has an enormous unemployment problem. Today Brussels has the second highest unemployment rate of all European capitals (behind Berlin). In October 2005 Brussels counted 90000 unemployed, among whom 63369 were eligible for government support (approximately 23% of the total population of the city). This has its implications on the Brussels Capital Regions budget: access to public funding for R&D is very limited, even though the Brussels Capital Region has doubled its R&D budget over the last five years (about 40 million euro in 2011).

MAIN ASSETS/STRENGTHS OF FLANDERS IN TERMS OF RESEARCH CAPACITY AND INFRASTRUCTURE

Some of the main assets of Flanders:

- 5 university Associations: Ghent University, Catholic University of Leuven (including HUBrussels), University of Antwerp, University of Hasselt, Free University of Brussels
- Institute for Tropical Medicine (ITG)
- 4 **strategic research centres**: IMEC, VIB, IBBT, VITO
- NERF (Neuro-Electronics Research Flanders)
- Many important **industries** in different technology areas: Agfa-Gevaert, Alcatel-Lucent, Bekaert, Johnson & Johnson, Recticel, Umicore, ...
- Many important **spin-offs** and **spin-outs, high-tech SMEs** ...
- Other important **research and innovation structures**:
 - Competence centres Flanders' Drive, FMTC, Flanders' Food, VIL, VIM, Flanders' Plastic Vision, Flanders' Synergy, Flanders' InShape
 - Flemish Supercomputer Centre (VSC)
 - Flanders' Care Platform
 - Collective Centres (e.g. BIL, Centexbel, CRM, OCW, SIRRI, WTCB, WTOCD ...)
 - CMI (Centre for Medical Innovation)
 - Light structures: FISCH (Flanders Initiative for Sustainable Chemistry), SIM (Strategic Initiative Materials)
 - I-Cleantech vzw
 - Generaties (Renewable Energy Technology)
 - Smart Grids Flanders
 - Flemish photovoltaic initiative (VFI)
 - Biobase Europe
 - KIC EIT Inno-energy
 - Energyville Genk (Knowledge centre on green energy technology)
- **Living lab** 'Electric Vehicles', ICT testbeds, ...
- University **hospitals**: UZ Gent, UZ Gasthuisberg, UZ Antwerpen, UZ Jette

PRIORITY DOMAINS IN THE FLEMISH REGION AND THE BRUSSELS CAPITAL REGION

R&D BUDGET IN FLANDERS AND BRUSSELS

The overall budget for R&D in the Brussels region is about 40 million euro (in 2011) of which about 7 to 10 million euro is dedicated to 'top-down' programmes.

In Flanders the regional and community authorities for research and development were bundled. This results in an overall budget for R&D of about 1.231 billion euro (2011) (EWI-speurgids 2011). Of this budget 850 million euro falls under the authority of Flemish Minister for Innovation Ingrid Lieten, 317 million euro to Flemish Minister for Education Pascal Smet (percentage of R&D in the university operational budget). The rest of the budget is distributed across the other policy domains.

The bulk of the budget of the Minister for Innovation (about 75%, i.e. 638 million euro) is assigned to 'bottom-up' financing such as FWO, BOF, IWT R&D programme, IOF, SBO, TETRA, PW0, ...

The remaining 25% of the budget (213 million euro) is assigned to priority domains such as the strategic research centres: IMEC (45.72 million euro in 2011), VIB (40.78 million euro in 2011), IBBT (24.77 million euro in 2011) and VITO (43.74 million euro in 2011); NERF (0.94 million euro in 2011), TBM (Biomedical Research) (5.7 million euro in 2011), agricultural research (10.12 million euro in 2011), VLIZ (Flanders Marine Institute) (2.98 million euro in 2011). Additionally, IWT has a budget for innovation initiatives in priority domains by the Flemish government (50.63 million euro in 2011): for instance VIL (Flemish Logistics Institute), VIM (Flemish Mobility Institute), FISCH (Flanders Initiative for Sustainable Chemistry), SIM (Strategic Initiative Materials), Flanders' Drive, Generaties (Renewable Energy Technology), Flanders' Food, Flanders' Mechatronics Centre, ... (VRWI advice 162).

PRIORITY THEMES OF BRUSSELS

Brussels has a tradition in employing a top-down approach when setting priority themes. For each of the following themes impulse programmes were created, each with an allocated budget.

- ICT (2D/3D imaging; knowledge management, mobile computing applications);
- Life Sciences (themes 2007: Cancer, Cellular Therapy, Medical Devices, Nutrition Health);
- Environment (themes 2008: Eco-construction and eco-design, Green or Renewable Energy, Pollution and Waste, Mobility).

In 2011, 2 projects in the domain of life sciences were launched: Nano-iris and Clinicobru.

PRIORITY THEMES OF FLANDERS

The Flemish science and innovation policy has created important possibilities for bottom-up initiatives as significant resources are present for the bottom-up funding of projects (FWO, IWT, BOF).

Additionally, in the past Flemish science and innovation policy recognized and acknowledged the need to provide sufficient resources towards future-oriented spearheads. These top-down interventions resulted in the current four strategic research centres: IMEC, VITO, VIB and IBBT. This concentration of resources has often been the result of the combination of successful 'bottom-up' efforts and excellence in terms of the achievements of the research community, both academically and industrially.

Additionally, challenge-driven and innovation-oriented resource concentrations and platforms exist (Competence poles such as VIM, VIL and light structures such as SIM, FISCH ...) aiming at maximally supporting the business community with knowledge applications in a specific domain.

In 2005-2006 the Flemish Science Policy Council (VRWB, the predecessor of the VRWI, The Flemish Council for Science and Innovation) conducted a technology foresight study in which relevant players (industry and knowledge institutions) agreed on six strategic technology clusters (including 30 priority domains, see below). Later on, together with Flanders' Chamber of Commerce and Industry (VOKA), industry and knowledge federations, for each cluster one or more specific spearhead initiatives were formulated, with the potential of initiating breakthroughs in their respective fields.

The *six VRWI technology clusters* (2006) are the following:

- Transport Logistics Services Supply Chain Management
- ICT and Services in Healthcare
- Healthcare Food Prevention and Treatment
- New Materials Nanotechnology Manufacturing Industry
- ICT for Socio-economic Innovation
- Energy and Environment for Services and Manufacturing Industry

In 2011 Ingrid Lieten, the Minister for Innovation, put forward six innovation nodes. These nodes are based on the transposition of the six VRWI technology clusters on the European grand societal challenges.

The *Six Innovation nodes* are the following:

- Transformation through innovation (industrial innovation policy).
- Innovation in care;
- Eco-innovation;
- Green energy;
- Sustainable mobility and logistics;
- Social innovation.

HOW CAN THE PRIORITY THEMES/STRENGTHS OF BOTH REGIONS BE MATCHED?

To determine a joint strategy between Brussels and Flanders the priority themes and strengths of each region were matched in the table below.

Brussels region	Flanders region
ICT priority theme ICT industries Living lab function of Brussels	IMEC IBBT VRWI-cluster 5 (ICT for socio-economic innovation) ICT testbeds e.g. Alcatel-Lucent, Agfa-Gevaert ... Flemish Supercomputer Centre
Environment priority theme In 2012 two platforms will be established: Eco-build and Bru-wind	VITO I-Cleantech vzw Generaties FISCH Smart Grids Flanders Flemish photovoltaic initiative Energyville Genk Living lab 'electric vehicles' VRWI-cluster 6 Energy and Environment for services and manufacturing industry Innovation node 'Green Energy', 'Eco-Innovation', 'sustainable mobility and logistics' Innovation Steering Groups 'Green Energy', 'Eco-Innovation', 'Construction' EIT-KIC Inno-Energy
Brussels hospitals (Care) Clinico-bru	Flemish (university) hospitals Innovation node 'Innovation in care' Institute for Tropical Medicine (ITG) Centre for Medical Innovation (CMI) Johnson & Johnson Agfa-Gevaert NERF Flanders' Care
Life Sciences priority theme Nano-iris	VIB NERF VRWI-cluster 3 Healthcare Food Prevention and Treatment

Note: All universities are strongly involved in above research themes.

Recommendation:

On the basis of the current initiatives in both regions, the IEG sees opportunities for a joint strategy between Brussels and Flanders on five topics.

1. *ICT and Society (vertical theme) (Brussels ICT industries, Brussels living lab; IBBT, IMEC, ICT testbeds, Flemish Supercomputer Centre);*
2. *Environment and Energy:*
 - *Sustainable Construction (vertical theme) (Eco-build; iRG Construction, Round Table Construction);*
 - *Green Energy (vertical theme) (Bru-wind; Generaties, Smart Grids Flanders, Flemish Photovoltaic Initiative, Energyville Genk, Living lab 'electric vehicles', Innovations node 'Green Energy', iRG 'Green Energy');*
3. *Sustainable Mobility and Logistics (vertical theme);*
4. *Medical Research & Medical Care (vertical theme) (Clinico-Bru & Flanders' Care);*
5. *Industrial Transformation through Innovation (horizontal theme);*

These themes can be used to trigger collaborative research between the regions. Such collaboration will be facilitated by removing the main bottlenecks for a joint strategy (see further). Exchange of best practices between similar platforms in both regions (e.g. ClinicoBru & Flanders' Care) could be a first phase. In a second phase, it should be investigated whether a joint call in both regions is feasible for these themes. Practical problems should be well outlined before implementing any joint calls.

WHAT ARE THE MAIN BOTTLENECKS FOR A JOINT STRATEGY AND HOW CAN THESE BE REMOVED?

CROSS-BOUNDARY INVESTMENTS IN SPIN-OFFS

Arkiv II, managed by PMV represents a 200 million euro government investment in public/private Venture Capital funds. After 2 years, the spin-off should have an exploitation seat in Flanders. For Flemish community institutes in Brussels this presents a serious drawback and an unfair regulation with respect to other Flemish community institutes, certainly because the number of spin-offs is a Key Performance Indicator (KPI) for the distribution of IOF money to the University Associations. It is also well known in the literature that proximity of spin-offs to the knowledge centers that founded them is both beneficial for as well as an essential condition to create a regional ecosystem for new high-tech ventures and attracting foreign investments.

In the Brussels region the programme 'Spin-Off in Brussels' (SOIB) was created. This programme aims at setting up new enterprises in the Brussels region. On the one hand SOIB is oriented towards Universities and University Colleges for setting up academic spin-offs, on the other hand SOIB is oriented towards enterprises and collective research centres for establishing industrial spin-offs (spin-outs).

Recently the Flemish government set up the 'SOFI-fonds' (Spin-Off financieringsinstrument) in Flanders. This fund (10 million euro) is oriented towards the four strategic research centres of Flanders (IMEC, VIB, IBBT, VITO) for establishing spin-offs.

Recommendation:

At the operational level, IWT (Vinnof), PMV (Arkimedes) and INNOVIRIS should agree on which constraints could be relaxed and which bottlenecks (for instance the geographical constraints) should be removed to facilitate collaboration between the regions. This could be investigated by developing some case studies; Financial fluxes between the regions could be monitored.

MUTUAL RECOGNITION OF PEER EVALUATION IN SELECTED PROGRAMMES

Recommendation:

Mutual recognition of evaluations in selected programmes by INNOVIRIS and IWT (quality, due diligence, ...) should simplify collaborative and joint research, whereby each of the regions contributes financially to the work packages and/or economic partners of its own region.

SPEAKING WITH ONE VOICE IN EUROPEAN MATTERS

The negative effects of not being able to speak with one voice in European matters manifests themselves in the Belgian political framework (see 2011 Policy Mix Peer Review Belgium Report). More particularly as European initiatives such as Joint Programming, ESFRI ... ask for a more strategic approach from the Member States it is vital for a small country such as Belgium with different autonomous regions to be well prepared for these debates.

Recommendation:

To make an impact at European level a clearer common position is needed, for instance with regard to European matters such as Horizon 2020. Common viewpoints between the Brussels and Flemish regions should already be created at the level of the different regional advisory councils or administrations.

DIFFERENCES IN LEGISLATION ACROSS THE REGIONS

There are differences in legislation ('decreten en ordonnances') between Brussels and Flanders, for instance with regard to the construction sector. Generally, this results in extra costs for institutes and companies.

Recommendation:

Without hampering the autonomy of the regions, removing barriers across the regions in some legislative rules is desirable.

THE REGIONALISATION OF SCIENCE AND INNOVATION POLICY: THE CASE OF IAP

Due to the regionalisation of science and innovation policy, the IAP-programme together with its budget will (probably) disappear in 2017. In the framework of this programme researchers collaborate in networks across the communities and within different scientific domains. International experts have evaluated this programme as excellent (Ex-post evaluation of the IAP programme, Phase VI, 2007-2011).

Recommendation:

Given its clearly demonstrated added value, the IEG recommends that joint calls in the spirit of the IAP-programme should continue, preserving scientific collaboration across the regions. Discontinuation of this programme would imply an irretrievable loss of scientific quality and critical scientific human capital.

INTERREGIONAL COLLABORATION WITH REGARD TO SCIENCE COMMUNICATION

Regional budgets for science communication are generally very small, eliciting limited or no effect on students' interests in pursuing science and technology studies.

Recommendation:

Common calls for multilingual science communication projects should be launched to obtain larger scale programmes and attain measurable effects of science communication strategies. Exchange of information between the regions on how science communication should be done should also be organized.

INTERNATIONAL COMMUNICATION "BRUSSELS-WALLONIA" AND "BRUSSELS- FLANDERS"*Community matters:*

In matters of the communities there is currently a discrepancy between the French community and the Flemish community, both competent for certain policy domains in Brussels (e.g. education). The former are consistently communicating about Wallonia-Bruxelles and the latter about Vlaanderen (also in matters of higher education – see Flamenco), while they are both using Brussels as a strong brand to attract foreign students and generate economic value.

Interregional matters:

The Brussels metropolitan area (for a definition in terms of employment, see Marissal et al., 2006) consists of a part of Vlaams Brabant and Brabant Wallon which forms a de facto socio-economic entity.

Recommendation:

For international communications, agreements should be made to have a comprehensive, compatible presentation of this region so that foreigners are attracted and get a coherent view on this region.

REFERENCES:

Activiteitenverslag 2010. Innoviris.

Conceptnota 'Innovatiecentrum Vlaanderen'

Ex-post evaluation of the IAP programme, Phase VI, 2007-2011. Main Evaluation Report.

EWI-speurgids 2011.

2011 Policy Mix Peer Review Belgium Final Report

VRWI- studiereeks 18a en b

Memorandum, Advies nr 29 van de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Marissal Pierre, Medina Lockhart Pablo, Vanderमotten Christian, Van Hamme Gilles, De socio-economische structuren van België Exploitatie van de gegevens over de werkgelegenheid van de socio-economische enquête van 2001, 2006, FOD Economie.

Vlaams Indicatorenboek (2011).

VRWI advies 162. Beleidsbrief W&I 2012.

Adviezen^{RWB^{BHG}}

Advies

nr. 38

Advies n° 38 betreffende het document
« Actualisering van het Gewestelijk
Plan voor Innovatie van het Brussels
Hoofdstedelijk Gewest »

Dit advies werd voorbereid door de werkgroep
"actualisering GPI" van de RWB^{BHG} samen
met de ESR^{BHG} en is door de Raad voor het
Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk
Gewest aangenomen op 23 oktober 2012

Voorwoord

Conform artikel 4 §1, lid 2 van de ordonnantie van 10 februari 2000 (BS 16.03.2000) heeft de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, op 10 juni 2009 via haar minister voor Onderzoek Benoît Cerexhe, aan de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een advies gevraagd over het document van de Europese Commissie vermeld in de titel.

Na onderzoek door zijn Commissie Economie-Werkgelegenheid-Fiscaliteit-Financiën tijdens haar zittingen van 6 september en 11 oktober 2012, die samen met de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werden gehouden, brengen de Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest het volgend advies uit.

Documenten

- « Mise à jour du Plan Régional d'Innovation en Région de Bruxelles - Capitale », Cabinet Cerexhe.

Advies van de Raad voor Wetenschapsbeleid

Algemene beschouwingen

De RWB-BHG en de ESR^{BHG} onthalen de actualisering van het Gewestelijke Plan voor Innovatie, dat ertoe beoogt het gewestelijke systeem voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie te laten evolueren, gunstig. Zij ondersteunen meerbepaald het algemene idee waarbij de politiek van onderzoek en innovatie beter afgestemd en overlegd dient te worden.

Zij verheugen zich over de grote inspanning van overleg en externe studie die de voorbereiding ervan begeleidden.

Het brede overleg waarvan sprake is meerbepaald vertaald in de deelname van de Raden in de formulatie van het document in bijlage aan huidig advies. Dit is het resultaat van een belangrijk werk van beide raden, met steun van het Kabinet, Innoviris, het BAO en de ploeg van IDEA Consult, na de voorstelling van een eerste versie van het document. De nieuwe versie van het document wordt dus als zodanig goedgekeurd door beide raden.

De leden van beide Raden achten het echter belangrijk de nadruk te leggen op volgende punten:

- De raden begrijpen goed dat het niet opportuun is om de in het document opgenomen maatregelen te becijferen, maar onderlijnen evenwel het kritieke belang om de geleverde inspanningen om de middelen voor wetenschaps- en innovatiepolitiek te vervolgen, hetgeen één van de belangrijkste motoren van de gewestelijke ontwikkeling dient te zijn.
- De leden van beide raden brengen trouwens naar voren dat na 10 jaar van gewestelijk OOI-beleid het ingevoerde systeem en de maatregelen dienen te worden geëvalueerd en zij onthalen de intentie beschreven in dit document gunstig. Beide raden wensen van dichtbij betrokken te worden bij de evaluatie-inspanning en de conceptie van nieuwe maatregelen.
- Aangezien het plan geen prioriteiten vooropstelt betreffende de verschillende pijlers, hopen beide raden bij deze oefening betrokken te worden van zodra de begrotingsmiddelen bekend zijn.

Wat betreft de politiek voor oprichting van nieuwe clusters (pijler 2 van het document), wenst de RWB-BHG haar voorstellen in advies nr .39 te onderlijnen. Tenslotte wenst de RWB de nood te onderlijnen om erover te waken dat geen initiatieven worden opgericht in de publieke sfeer die zouden kunnen ontwikkeld worden uit bestaande structuren in de private en academische sfeer die reeds aan de dynamiek van het Brusselse ecosysteem deelnemen.

Advies

nr. 39

Advies n° 39 betreffende de actualisering van de Gewestelijke strategie voor onderzoek en innovatie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, meerbepaald de impulsprogramma's en het clusteringbeleid.

Dit advies werd voorbereid door de werkgroep "Strategy" van de RWB^{BHG} en is door de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest aangenomen op 23 oktober 2012.

Voorwoord

Conform artikel 4 §1, lid 2 van de ordonnantie van 10 februari 2000 (B.S. 16.03.2000) heeft de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, via haar Minister van Onderzoek Benoît Cerexhe, de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest gevraagd een advies uit te brengen over het invoeren van "strategische platforms voor multidisciplinair onderzoek" zoals door de RWB was voorgesteld in zijn Memorandum van eind 2009 (Advies nr. 29).

Deze vraag kwam er met name na een studie over de "Actualisering van de Brusselse regionale strategie voor onderzoek en innovatie" – een studie waarvan de uitvoering eind 2011 door minister Cerexhe werd toevertrouwd aan het adviesbureau "IDEA Consult".

Basisdocumenten voor het advies:

- V. Duchêne, P. Padilla, A. Wautelet, Eindrapport van de studie “Actualisering van de Brusselse regionale strategie voor onderzoek en innovatie”, uitgevoerd door IDEA Consult
- De activiteitenverslagen van Innoviris van 2007 tot 2011.
- D. Foray, PA David, B. Hall, Smart specialization, the concept, Knowledge Economists Policy Brief no. 9, EC Expert Group “Knowledge for Growth”
- Design of cluster initiatives – an overview of policies and praxis in Europe, IRE subgroup “Regional clustering and networking as innovation drivers”

Inleiding

Dit advies betreft in hoofdzaak de invoering van een financieringsformule die is gericht op de heroriëntatie van het onderzoeks- en innovatiebeleid van het BHG in een streven naar “smart specialisation” en “clustering”, twee dimensies die duidelijk naar voren worden geschoven in de studie van IDEA Consult. Hierbij moeten we wel opmerken dat het niet gaat om een volledig nieuw initiatief, in de zin dat er al een reeks initiatieven bestaan die nu al geheel of gedeeltelijk passen in dit streven. Hiertoe behoren op de eerste plaats de impuls-programma’s die vanaf 2006 werden gelanceerd.

Het eerste deel van dit advies presenteert dan ook de balans van de lopende impulsprogramma’s. Het tweede deel bestaat uit een analyse van de sterke en zwakke punten van deze programma’s. Het derde deel toont de verbanden aan tussen deze programma’s en de clusters, en schetst mogelijke evoluties voor de aansluiting van dit aspect van het regionale beleid op de logica van de “smart specialisation”. In het vierde deel wordt dieper ingegaan op het begrip “cluster” en op de manier waarop clusters kunnen worden geïmplementeerd. Het besluit wordt geformuleerd in de vorm van vier aanbevelingen.

Opmerking:

Het bestek van de analyse in dit advies had gerust veel breder kunnen zijn. Om de analyse en het voorstel gefocust te houden, werd besloten om in het kader van dit advies geen aandacht te schenken aan bestuurlijke aspecten en transversale structuren van het regionale beleid (m.a.w. de waardeketen en eventueel daarin ontbrekende schakels).

Dit advies werd voorbereid door een werkgroep onder het voorzitterschap van O. Witmeur. De volgende personen namen deel aan de vergaderingen: N. Ackerman (ABE), A. Bovy (UCL), D. Carati (ULB), P. Claeys (VUB), P. De Baetselier (VUB), J. Deleu (Sirris), F. de Kerchove (Agoria), A. Demaegd (kabinet Cerexhe), C. Mancel (kabinet Cerexhe), C. May (Innoviris), E. Misrach (UCM), K. Servaty (UCL) en L. Wyls (VUB).

Het secretariaat wordt verzorgd door J. Vandenbranden.

De impulsprogramma's (2006–2011)

Een impulsprogramma is een onderzoeksprogramma dat stroomafwaarts ligt van het fundamenteel onderzoek, en stroomopwaarts van het industrieel onderzoek. Het is erop gericht het innovatiepotentieel van het Gewest te versterken, met een economisch doel op middellange termijn. Met dat doel voor ogen wordt de uitvoering ervan toevertrouwd aan onderzoeksteams van hoog niveau, die ervoor zorgen dat ze een bepaalde kritische massa bereiken door zich in een netwerkstructuur te organiseren.

In het kader van de implementatie van het Plan voor onderzoek en innovatie van 2005 zijn dergelijke impulsprogramma's (waarin een financiering van 100% is voorzien voor de geselecteerde projecten) er in het bijzonder op gericht om binnen het Gewest expertisenetwerken op te zetten en/of te versterken op het vlak van **ICT, levenswetenschappen en milieu**. Volgens een cyclus van drie jaar worden oproepen tot voorstellen gelanceerd bij de universitaire teams, opdat deze zich zouden bezighouden met thema's die passen in het kader van de drie prioriteiten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, zoals vastgelegd in het Gewestelijk Innovatieplan.

Bijlage 1 bevat een overzicht van de gefinancierde projecten.

Voorlopige evaluatie van de impulsprogramma's die sinds 2006 werden gelanceerd.

Voorafgaande opmerking: De resultaten van de impulsprogramma's moeten in dit stadium nog als **voorlopig** worden beschouwd. Hoewel het inderdaad mogelijk is een eerste balans op te maken op basis van de resultaten van de projecten na drie jaar, mag men niet uit het oog verliezen dat al deze projecten nog aan de gang zijn. Een complete evaluatie wordt pas mogelijk vanaf grotere afstand in de tijd. De eerste projecten (in de ICT-sector) lopen af eind 2012 of in 2013 en andere financieringen – volgens andere klassieke O&O-financieringsformules – zullen nodig zijn om te komen tot een tastbare valorisatie in de vorm van spin-offs, licentieverkoop, ...

Wat we nu reeds kunnen vaststellen, is dat op dit moment **twee verschillende sporen** worden gevolgd voor wat betreft de **economische valorisatie**. Enerzijds werden een aantal spin-offs opgericht (of zijn in oprichting). Anderzijds zijn er verschillende projecten die meer de kaart van de industriële samenwerking trekken.

Hierbij moeten we opmerken dat deze industriële samenwerkingsverbanden de kern vormen van de financieringsformule "strategische platforms", een variant van de impulsprogramma's die in 2010 werd gelanceerd. Deze snijden inderdaad onderzoeksthema's aan, die echt beantwoorden aan de behoeften van de industrie in Brussel. In dit opzicht komen ze al in de buurt van de begrippen "smart specialisation" en/of "clustering", die we verderop in dit advies nog ter sprake zullen brengen.

Een enquête onder de actoren die bij de impulsprogramma's betrokken zijn, bracht verschillende sterke en ook een aantal zwakkere punten aan het licht.

De voornaamste **sterke punten** zijn de aanzienlijke budgetten die hier per project ter beschikking worden gesteld op gewestniveau. Die maken het mogelijk om sterke projecten op te zetten, met teams die elkaar goed aanvullen qua deskundigheid. Deze programma's hebben de onderlinge samenwerking en synergie tussen de universiteiten, de Brusselse onderzoekscentra en de economische actoren werkelijk versterkt. Zij werden ertoe aangezet om te gaan werken op nieuwe thema's die tot dan toe niet waren ontgonnen, en de programma's bieden hen de mogelijkheid om rond deze thema's internationale samenwerkingsverbanden op te zetten. Tot slot krijgen onderzoeksteams

die zich met fundamenteel onderzoek bezighouden door deze formule de mogelijkheid om de stap te zetten naar meer toegepast onderzoek – dat later in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest gevaloriseerd zou kunnen worden.

De **zwakke punten** die naar voren worden gebracht hebben voornamelijk betrekking op het ontbreken van een financieringsinstrument stroomafwaarts van deze formule maar vóór de totstandkoming van een nieuwe economische activiteit. Het gebeurt niet zelden dat een SOIB-programma in parallel wordt gelanceerd, maar dit impliceert dat men langs deze weg eerst een geïnteresseerde onderzoeker moet zien te vinden. Om deze leemte op te vullen, worden momenteel “proof of concept” en/of “octrooi”-kredieten voorgesteld. Vervolgens, en meer in het algemeen, zou het niet slecht zijn om het breder te gaan zoeken dan de traditionele vormen van valorisatie – de oprichting van spin-offs en het sluiten van licentie-overeenkomsten. Vanuit de invalshoek van open innovatie, transregionale samenwerking en internationale uitstraling zou het betere zijn om hier van meer openheid blijk te geven.

Voor wat de programmering en de themakeuze betreft, wordt naar voren gebracht dat een betere onderlinge afstemming met de actoren (universiteiten, ondernemingen, federaties, clusters) nagestreefd zou moeten worden.

Tot zover de formule zoals die in Brussel wordt geïmplementeerd. We moeten hier echter ook even stilstaan bij de kritische omvang van de projecten, en dit vanuit een drievoudige optiek. Een eerste punt is dat – hoewel de voorgestelde financieringen op gewestelijke schaal niet onaanzienlijk zijn – het toch gaat het om budgetten die veel kleiner zijn dan wat andere regio's vrijmaken. Ten tweede beschikt Brussel wel over een aanzienlijke wetenschappelijke basis, maar die dekt niet noodzakelijk alle speerpunt domeinen even grondig en diepgaand. Tot slot mag men bij de oprichting van een spin-off het aspect van de initiële omvang van de onderneming en/of van de verhouding tussen het aantal spin-offs en de geïnvesteerde bedragen niet onderschatten.

Een geschikte formule voor de toekomst?

Voor we in detail ingaan op de voorgestelde formule voor de toekomstige evolutie van de impulsprogramma's, moeten we ongetwijfeld eerst even terugkomen op de begrippen “smart specialisation” en de bijbehorende dynamiek.

“It should be understood at the outset that the idea of smart specialisation does not call for imposing specialisation through some form of top-down industrial policy that is directed in accord with a pre-conceived “grand plan”. Nor should the search for smart specialisation involve a foresight exercise, ordered from a consulting firm. We are suggesting an entrepreneurial process of discovery that can reveal what a country or region does best in terms of science and technology. That is, we are suggesting a learning process to discover the research and innovation domains in which a region can hope to excel.”

(Foray, David & Hall, 2009)

Rekening houdend met het voorgaande, is de Raad van mening dat een formule met een indeling in twee periodes van drie jaar geboden is.

■ Één invalshoek voor de eerste drie jaar

Vanuit wetenschappelijk oogpunt gaat het erom een ‘push’-benadering toe te passen, die erop gericht is om goede, meer fundamenteel werkende teams ertoe aan te zetten ook belangstelling te ontwikkelen voor meer toegepast onderzoek, of teams die al betrokken zijn bij toegepast onderzoek te stimuleren hun activiteiten uit te bouwen

met het oog op een valorisatie op middellange termijn. Daarnaast is het de bedoeling hen tot samenwerking te bewegen en tot grotere transversaliteit.

De doelstelling van deze eerste fase – het zogenaamde ‘impulsprogramma’ – moet liggen in de evaluatie van mogelijke uitwegen naar valorisatie en de procesbegeleiding vanaf de aanvang van het project. In dit verband moeten we onderstrepen hoe belangrijk het is om er industriëlen bij te betrekken (via de federaties en de sectorale benadering van het BAO) en ook regionale actoren, en dit zowel voor de themakeuze als achteraf in de selectie en begeleidingscomités. Naargelang van het project moeten deze actoren kunnen zetelen in de stuurgroep, om het project op een erg proactieve manier te kunnen volgen.

Op het vlak van de programmering van de thema's:

- Door één thema per jaar te kiezen ontstaat de mogelijkheid om een zekere concurrentie tussen de verschillende projecten te organiseren. Het vereenvoudigt tevens het tot stand brengen van samenwerkingsverbanden.
- Gezien de omvang van het wetenschappelijk weefsel van de regio, kunnen we relatief generieke thema's kiezen.
- Als men de thema's nauwer definieert, is het doorgaans raadzaam deze in te passen in een interregionale samenwerking.
- De definitie en de programmering van de thema's moet transparant blijven, en er moet daarbij rekening worden gehouden met de onderzoekstendensen die op EU-niveau naar voren worden geschoven.

In de loop van het derde jaar zal vervolgens een evaluatie moeten worden uitgevoerd, om de oriëntatie voor de tweede fase te bepalen of om het programma stop te zetten.

■ Twee opties voor verlenging (twee of drie volgende jaren)

1. Ontwikkeling van een spin-off of breed opgezette industriële samenwerking

Deze eerste optie is de typische benadering die reeds werd toegepast in het kader van de lopende impulsprogramma's. Gezien de ervaringen uit het verleden zijn evenwel enkele aanpassingen noodzakelijk.

Als men naar de oprichting van een spin-off wil toewerken, dan zal men enerzijds de beschikbare middelen voor de financiering van de nodige **proofs of concept** moeten versterken en er anderzijds voor moeten zorgen dat een zo ervaren mogelijk **ondernemingsteam** in ruime zin wordt bijeengebracht. De onderzoeks en innovatie-activiteiten in het kader van het impulsprogramma bevinden zich vaak in een te vroeg stadium om rechtstreeks te kunnen uitmonden in een SOIB-project.

Als men wil toewerken naar een breed opgezette industriële samenwerking (licentie-overeenkomst of bilaterale samenwerking), dan moet men het voortduren van de onderzoeks-activiteit in Brussel verzekeren.

2. Kennisoverdracht naar de bedrijvenclusters: de nieuwe strategische platforms

Belangrijke opmerking:

Hierna in dit advies gebruiken we het begrip strategisch platform om te verwijzen naar de voortzetting van een aan een cluster gekoppeld impulsprogramma. Deze definitie van het begrip is ruimer dan degene die we in het verleden hanteerden.

Het doel van deze tweede optie voor vernieuwing is de versnelling van de kennisoverdracht en de openlijke samenwerking met de bestaande actoren in het kader van een 'cluster'. Dit betreft dus een zogenaamde

'pull'-benadering, die moet worden geleid door een stuurgroep van voornamelijk vertegenwoordigers van de sociaaleconomische wereld (industriële, potentiële gebruikers, openbare diensten, ...). Op dit niveau is het van fundamenteel belang dat men de ontwikkeling volgt van de interactie tussen de universiteiten en het regionale weefsel.

In dit opzicht benadrukt de Raad het belang van de opname in de stuurgroepen van de overheidsdiensten als gebruikers/klanten. In het domein van de gezondheidszorg kunnen we het voorbeeld vermelden van e-Health: voor het slagen van dit type projecten is regelmatig overleg met het RIZIV onontbeerlijk.

Dit type project zou eveneens gebaat zijn bij een synchronisatie met andere sectorale benaderingen in andere regio's in België of Europa. Wat dit betreft verwijzen wij met name naar de aanbevelingen van de Independent Expert Group met betrekking tot interregionale samenwerking.

Voor de goede uitvoering van dit beleid is meer synergie nodig tussen de bij technologieoverdracht betrokken actoren. Daartoe zou het nuttig zijn om een netwerk van de Brusselse interfaces op te zetten.

Comment articuler les programmes d'impulsion et une politique de clustering ?

To define a cluster is not a simple task. The concept is used for a variety of different business structures: national-regional-cross-border clusters, clusters of competence, industrial or production systems and innovation systems. It is also used for different purposes: to increase the competitiveness of SMEs, support collective research, rationalise a whole industry, implement environment management system. Even though there is a multitude of definitions most of them share the idea of proximity, networking and specialisation. (Source : Design of cluster initiatives – an overview of policies and praxis in Europe)

De doeltreffendheid van een op "smart specialisation" gericht beleid wordt beter naarmate de actoren die betrokken zijn bij of beïnvloed worden door het onderzoek, geregeld samenwerken. In dit opzicht, is het verband tussen smart specialisation en clustering overduidelijk.

De Raad acht het dan ook van belang de opkomst en activiteit van clusters te stimuleren en hen te verbinden met de strategische platforms. Hij merkt op dat het concept "cluster" op dit moment anders wordt begrepen door de verschillende publieke en private actoren. Hij is daarbij van mening dat de diversiteit van de clusters en van hun werking een gunstige zaak is, in de mate dat de initiatieven elkaar niet overlappen.

Hij stelt voor een beleid in te voeren dat is gebaseerd op enkele eenvoudige en transparante richtlijnen, die in grote lijnen overeenkomen met de manier waarop de impulsprogramma's worden geselecteerd en beheerd:

- Het gewest moet voor de activiteiten van de cluster een financieringsmechanisme voorstellen, dat partnerschappen en publiek-private cofinancieringen aanmoedigt. In het ideale geval moet de financiering gepaard gaan met een dynamiek van oproepen tot projecten, waardoor een vorm van mededinging en wedijver mogelijk wordt.
- De coördinatie van de clusters moet kunnen worden toevertrouwd aan elke instelling die erin slaagt complementaire actoren samen te brengen rond een specifiek thema (businesslogica). De raad acht het daarbij niet noodzakelijk om systematisch uit te gaan van een pull-benadering.
- De clusteractiviteiten moeten het mogelijk maken om:
 - De zichtbaarheid te versterken van de leden van de cluster en van het Gewest als innoverende regio ("Be Brussels, Be innovative");

- Synergieën te creëren tussen de verschillende actoren, met het oog op de ontwikkeling van producten of diensten;
- Een kritische massa te bereiken om zodoende toegang te krijgen tot EU financiering;
- Intergewestelijke of internationale partnerschappen te versterken of tot stand te brengen.
- Er moet prioriteit worden gegeven aan de clusters die de complementariteit van industriële, academische en/of openbare actoren in Brussel versterken binnen een logica van innovatie.
- Er moet prioriteit worden gegeven aan de projecten die verband houden met de valorisatie van het impulsprogramma.

Voor zover de ondersteunde initiatieven van uiteenlopende aard zijn, is het van belang dat het Gewest een homogeen toezichtmechanisme opzet. In dit opzicht lijken de taken van Innoviris, het BAO en de RWB complementair te zijn. (Zie in dit verband de actualisering van de gewestelijke innovatiestrategie.)

De Raad benadrukt dat Innoviris een sleutelrol zou moeten spelen bij de selectie van en de supervisie over de clusters die representatief zijn voor het gewest, en ook bij hun eventuele financiering. Aangaande de themakeuze verwijst de Raad naar zijn advies nr. 38 betreffende het document "Actualisering van het Gewestelijk Innovatieplan van het Brussels Hoofd-stedelijk Gewest".

Besluit

In dit advies stelt de raad voor om op basis van de bestaande structuren – met name de impulsprogramma's die sedert 2006 werden gelanceerd in het kader van het GIP en de bedrijvensclusters die reeds in het Brussels Gewest actief zijn – de fundamenteën te consolideren van een beleid dat gericht is op "smart specialisation" voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De raad formuleert hiervoor een aantal aanbevelingen, die tot doel hebben de interactie tussen het industriële weefsel en de academische wereld in Brussel te verbeteren. Samengevat:

- De financiering voortzetten van de impulsprogramma's – onderzoeksprogramma's van hoge kwaliteit die streven naar valorisatie op middellange termijn door daartoe verschillende mogelijke manieren te voorzien.
- De mogelijkheid te voorzien om deze programma's te koppelen aan de organisatie van clusters om te komen tot echte "strategische platforms" met maximale betrokkenheid van de innovatieactoren van het gewest zelf, zonder daarbij echter externe samenwerking uit te sluiten.
- Het clustering-beleid een meer systematisch en transparant karakter te geven door er criteria voor selectie en beheer aan te koppelen, die vergelijkbaar zijn met de criteria die gelden voor andere initiatieven rond onderzoek en innovatie.
- Innoviris te belasten met het beheer van dit proces.

Deze voorstellen zijn uiteraard niet meer dan richtlijnen voor een mogelijke maar belangrijke evolutie van het gewestelijk beleid. Vanzelfsprekend is de Raad altijd bereid deze richtlijnen nader te preciseren zodra de gewestregering ze aanneemt.

BIJLAGE: LIJST VAN DE PROJECTEN IN HET KADER VAN DE IMPULS PROGRAMMA'S

ICT

Acroniem	Coordinator	Ploegen	Budget 2007-2010	Hernieuwing
VariBru	CRIF (WTCM) Mr Jeroen DELEU	PROG (VUB) SSEL (VUB) WISE (VUB) CoDE (ULB) INGI (UCL)	2.384.300 €	1.997.689 €
InSilico	IRIDIA (ULB) Pr. Hugues BERSINI	COMO (VUB) IRIBHM (ULB) SWITCH (VUB)	1.809.211 €	907.603 €
CRYPTASC	QuIC (ULB) Pr. Nicolas CERF	TONA (VUB) SCSI (ULB) PROG (VUB)	1.430.500 €	814.800 €
ARMURS	IGEAT (ULB) Pr. Éléonore WOLFF	SIC (ERM) SLN (ULB) MLG-MAP (ULB)	1.162.145 €	

LIFE SCIENCES

Titel	Coordinator	Budget	Hernieuwing
3D4Health	VUB: Jan Steyaert	2.565.800 €	1.263.200€ pour 2 ans
Nathypox	UCL: Olivier Feron	1.312.200 €	1.617.870€ pour 3 ans
TheraVIP	ULB: Dimitri Gilis	1.330.350 €	
BruBreast	ULB: Christos Sotiriou	1.441.220 €	1.175.200€ pour 3 ans
BruStem	UCL: Etienne Sokal	1.360.930 €	1.719.500€ pour 3 ans

ENVIRONMENT

Titel	Coordinator	Budget	Hernieuwing
HOLOFLOW	ULB: Frank Dubois	1.759.881 €	848.057 €
GESZ	VUB: Natacha Brion, Marc Elskens and Willy Baeyens	1.315.540 €	969.316 €
OXEROM	ULB: Michel Penninckx	901.271 €	651.498 €
GREENCOAT	VUB: Herman Terryn	1.441.939 €	799.975 €
TEFRACEM	ULB: Stéphanie Staquet	1.000.635 €	672.880 €
GASEPOC	ULB: Norbert Kruse	1.070.321 €	

Advies

nr. 40

Advies nr. 40: gezamenlijk advies van de RWB-BHG en de CWPS betreffende de samenwerking Wallonië-Brussel inzake onderzoek

Dit advies werd voorbereid door het secretariaat van de RWB^{BHG} en de CWPS en werd goedgekeurd door de Plenaire vergadering op 23 oktober 2012.

Inleiding

In de zomer van 2011 hebben RWB-BHG en CWPS een advies uitgebracht over het Gezamenlijk actieplan Wallonië-Brussel voor onderzoek, dat op 3 maart 2011 was goedgekeurd door de gewestelijke en communautaire Interfranstalige regering. De uitgebrachte adviezen stoelen met name op het werk dat door de twee raden gezamenlijk werd uitgevoerd omtrent de overdraagbaarheid van hulp gelden en over interregionale samenwerking op het vlak van O&O.

In het najaar van 2011 brachten de beide Raden een gezamenlijk advies uit over het Actieplan; daarin werden de punten die in de eerdere adviezen waren uiteen-gezet, bevestigd en/of aangevuld. Bij deze gelegenheid hebben zij zich ertoe verbonden om gemeenschappelijke voorstellen te formuleren omtrent de gezamenlijke programmering van het onderzoek.

In dit verband hebben de beide raden voorgesteld een onafhankelijke expertgroep (IEG – Independent Expert Group) samen te stellen. Elk van de Raden wordt in deze expertgroep vertegenwoordigd door 4 of 5 personen, die belast zijn met het formuleren van een voorstel van advies.

De RWB-BHG heeft ook dergelijke stappen ondernomen naar de VRWI. Tot op heden hebben echter alleen de bilaterale contacten tussen RWB-BHG en CWPS, respectievelijk RWB-BHG en VRWI plaatsgehad – al valt overleg tussen de drie partijen samen in een latere fase niet uit te sluiten.

De IEG tussen het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest was als volgt samengesteld:

BHG		Wallonie	
Daniele Carati	ULB	Nathalie Burteau	UCL
Jeroen Deleu	Sirris	Marc Vanderkelen	Accord-Wallonie
Claude May	Innoviris	Marc Humblet	Sabca
Didier Malherbe	UCB	Charles Hirsch	Numflo

Het secretariaat wordt verzorgd door mw. Jenny Vandenbranden, de secretaris van de RWB-BHG. Ook de secretarissen van de CWPS woonden de vergaderingen bij.

Deze groep heeft een verslag opgesteld, op basis van de bijdragen van de experts tijdens de drie werkbijeenkomsten. Er werd geen enkele aanvullende benchmarking-studie uitgevoerd voor het Waals Gewest of het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om de debatten te onderbouwen. De experts hebben zich gebaseerd op bestaande studies en beleidsdocumenten van de beide gewesten.

Conclusies van de aanbeveling van de IEG

De conclusies van de IEG met betrekking tot de mogelijkheden voor samenwerking tussen het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn de volgende:

- Er bestaan mogelijkheden voor wat betreft het ICT-domein, groene technologie en levenswetenschappen. Er is een meer diepgaande analyse nodig van de domeinen waar de samenwerking tussen de gewesten een meerwaarde zou betekenen – bijvoorbeeld door een raadpleging van de Waalse speerpuntclusters (*pôles de compétitivité*), de Brusselse clusters en de beroepsfederaties, die zich bezig houden met de oude technologie. Op die manier kan men het debat een bredere basis geven en van daaruit specifieke voorstellen genereren voor toekomstige oproepen.
- Voor wat de Europese programmering betreft, is het noodzakelijk om onderling te overleggen, zodat men in deze materie met één stem kan spreken. Bovendien wordt voorgesteld om rond deze Europese thema's op gewestniveau programma's op te zetten, die als hefboom zouden kunnen fungeren. Daarnaast zou ook het stimuleren van het indienen van projecten deel kunnen uitmaken van een gemeenschappelijke strategie.
- De toenadering tussen de overheden die zich met onderzoek bezighouden, verdient zeker aanmoediging: de harmonisering van de programma's tussen de verschillende gewesten en ook het gezamenlijk opzetten van nieuwe programma's zou partnerschappen vergemakkelijken.
- Voor wat de overdraagbaarheid betreft, wordt voorgesteld om dit principe toe te passen en de balans van de transfers binnen 2 tot 3 jaar op te maken.
- Er moet tussen de gewesten onderling ook worden samengewerkt of toch minstens overlegd rond de financiering van de schakels met de universitaire wereld (TTO's). Zoals voorgesteld in advies A1037 van de Waalse RWB, kan men hierbij een meerjarig beheercontract overwegen.
- Voor wat de samenwerking tussen de drie gewesten betreft, wordt voorgesteld om zich te laten inspireren door de IUAP's om te komen tot een intergewestelijk programma voor toegepast onderzoek.

Gezamenlijk advies van de twee raden

De Raden ondersteunen deze aanbevelingen voluit en onderstrepen het belang van deze materie, in het licht van de groei in beide betrokken gewesten.

Voor wat betreft de aanbevelingen omtrent de samenwerking tussen Wallonië en Brussel, merken de Raden op dat het gezamenlijk Actieplan Wallonië Brussel nu al eerste reacties losmaakt. De Raden dringen erop aan dat het plan snel wordt geïmplementeerd, in onderling overleg met de betrokken actoren. In dit opzicht nemen de Raden akte van de nota gericht aan de Regering van 3 mei 2012 betreffende de evaluatie en de uitbreiding van het Plan, en wensen officieel op de hoogte te worden gehouden van de gemaakte vorderingen.

De Raden vestigen er de aandacht op dat bepaalde van de voornoemde aanbevelingen niet of niet in hun geheel in het gezamenlijk Plan werden opgenomen (aanbevelingen 2, 3 en 5). Ze zijn van mening dat deze aspecten in het Plan zouden moeten worden geïntegreerd bij de volgende tussentijdse evaluatie ervan.

Voor wat aanbeveling 6 betreft, die de samenwerking tussen de drie gewesten beoogt, is gebleken dat een beraadslaging op het niveau van de IMCWB en/of CIS noodzakelijk is.

De Raden houden zich beschikbaar voor elke aanvullende analyse of advies betreffende de implementatie van deze aanbevelingen.

Advies

nr. 41

Advies n° 41 betreffende de inrichting van een Raad voor Wetenschapsbeleid Wallonië-Brussel

Dit advies werd voorbereid door het secretariaat van de RWB^{BHG} en werd goedgekeurd door de plenaire vergadering van 10 januari 2013.

Voorwoord

Overeenkomstig met artikel 4 §1, al.2 van de ordonnantie van 10 februari 2000 (MB 16.03.2000), heeft de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, via haar Minister voor Wetenschappelijk Onderzoek, Meneer Benoît Cerexhe, bij de Raad voor Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een vraag naar advies ingediend betreffende het in de titel vermelde onderwerp.

Documenten

Voorontwerp van het decreet dat het decreet van 9 januari 2003 vervangt betreffende de adviesorganen aangaande het wetenschaps- en academisch beleid en het overleg tussen de verschillende adviserende organen van het hoger onderwijs.

Ontwerp-besluit van de Regering van de Franse Gemeenschap inzake de organisatie van vertegenwoordigers binnen de Raad voor Wetenschapsbeleid Wallonië-Brussel.

Nota aan de Regeringen van het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschap betreffende het Marshallplan 2. VERT, Actie III 1 A - Oprichting van een Raad Wallonië-Brussel voor wetenschappelijk onderzoek.

Advies A 1071 van het CESW op 4 juni 2012: advies van de Raad voor Wetenschapsbeleid betreffende het project van de oprichting van een Raad voor Wetenschapsbeleid Wallonië-Brussel (NIET bekrachtigd).

Inleiding

Nadat een eerste lezing van het voorontwerp van het decreet ter omvorming van de Raad voor Wetenschapsbeleid van de Franse Gemeenschap (die nooit geïnstalleerd werd) in de Raad voor Wetenschapsbeleid Wallonië-Brussel goedgekeurd werd, heeft de Regering van de Federatie Wallonië-Brussel beslist om dit voorontwerp ter akkoord voor te leggen aan de Regeringen van het Waalse en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Daarnaast heeft de Regering op 3 mei 2012 unaniem beslist dat de Ministers belast met Wetenschappelijk Onderzoek overleg zouden organiseren met de respectievelijke regionale Raden voor Wetenschapsbeleid.

Analyse

■ Advies van de Waalse Raad voor Wetenschapsbeleid (Advies A 1071 van 4 juni 2012)

Op 30 juni 2010 heeft de Waalse RWB een brief verstuurd naar Minister J-M. NOLLET waarin deze zich negatief uitspreekt over de oprichting van een nieuwe structuur. De Raad dringt aan op de inrichting van procedures van soepel overleg tussen de Waalse RWB en de RWB van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om dossiers met communautaire bevoegdheid te behandelen. De Raad stelt in dit kader voor om de DGENORS1 en het F.R.S.-F.N.R.S., die geen deel uitmaken van de regionale RWB's, hierbij te betrekken.

De RWB benadrukt dat het noch noodzakelijk noch wenselijk is een nieuwe structuur in te richten om de adviserende functie met betrekking tot communautaire materie in het domein van wetenschapsbeleid te organiseren.

De RWB wijst erop dat er lang is nagedacht over de samenstelling en over de werkwijze van een orgaan dat de beoogde doelstellingen in de nota van de regeringen vervult, dit om zo goed mogelijk tegemoet te komen aan het verzoek van Minister J-M. NOLLET. De discussie heeft het niet toegelaten tot een consensus te komen.

■ Analyse van het voorontwerp van decreet, het ontwerp van besluit en de nota aan de regeringen

■ de samenstelling van de RWB W-B (Art 4 van het voorontwerp van het decreet en het 1ste artikel van het ontwerp-besluit)

De RWB W-B zou samengesteld zijn uit 28 leden van de Waalse Raad en 9 leden benoemd door de Brusselse Raad. Minstens zes leden moeten afkomstig zijn uit universiteiten of hogescholen gefinancierd door de Franse Gemeenschap.

■ Werking en frequentie van de samenkomsten (uiteenzetting van motieven en art 6 van het voorontwerp van het decreet en art 4 en 5 van het ontwerp-besluit)

De voorzitter wordt gekozen uit de leden die de academische instellingen vertegenwoordigen, de vice-voorzitter wordt gekozen uit de leden afkomstig uit het socio-economische milieu.

Het bureau is samengesteld uit de voorzitter, de vice-voorzitter en de leden van de bureaus van de regionale RWB's met een beslissende stem.

Het secretariaat wordt gezamenlijk verzekerd door de regionale secretariaten.

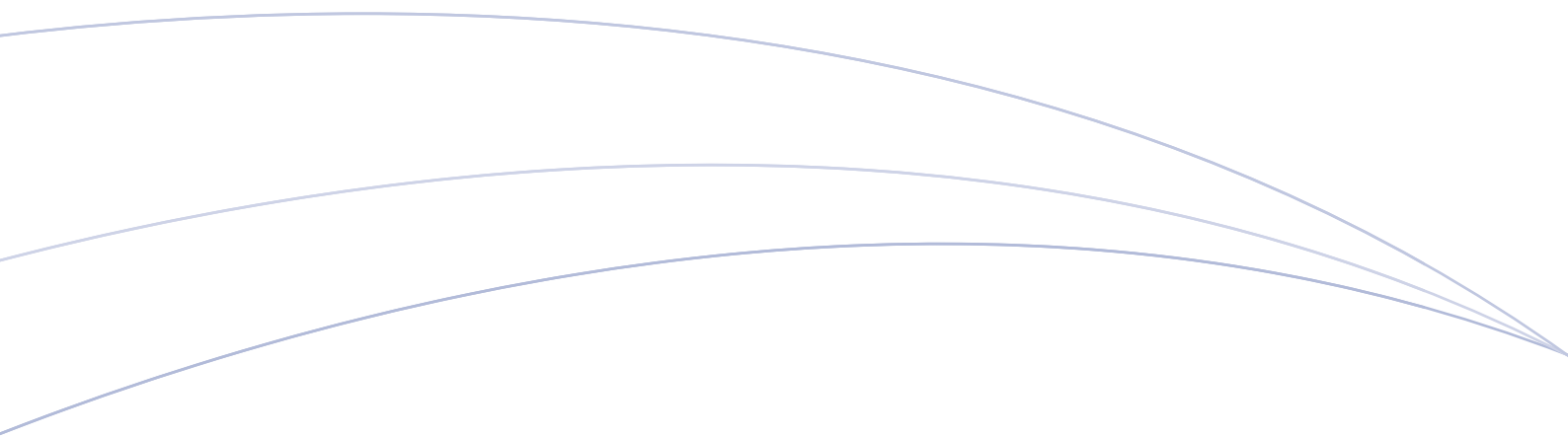
De planning van de samenkomsten van deze RWB zal berekend worden op basis van de helft van de zittingen van de Waalse RWB, dit wil zeggen 4 keer per jaar.

ADVIES VAN DE RAAD

Meerdere hierboven beschreven elementen leiden ons ertoe een ongunstig advies uit te spreken over de voor advies gepresenteerde documenten.

Ten eerste steunt de Raad de mening van de Waalse Raad dat het noch noodzakelijk noch wenselijk is een nieuwe structuur op te richten om de adviserende functie betreffende de communautaire materie in het domein van wetenschapsbeleid te organiseren. Deze kwestie wordt momenteel behandeld door de respectievelijke regionale Raden en kan in de toekomst het onderwerp uitmaken van gemeenschappelijke werkgroepen. De samenstelling van een RWB W-B zou bovendien een verdubbeling van het werk betekenen voor het Brussels secretariaat.

Ten tweede stelt de Raad ook een zekere ongelijkheid vast op het niveau van de vertegenwoordiging van de leden. Op het niveau van de vertegenwoordiging van het universitair en hoger onderwijs stelt er zich geen probleem, maar op het niveau van de socio-economische actoren, leidt deze verdeling tot een ongelijkheid van 2 of 3 Brusselse leden op een totaal van 16 of 17 socio-economische actoren. Hoewel de materie communautaire zaken betreft, vormt fundamenteel onderzoek een onmisbaar onderdeel in de RDI-keten, wat zowel Waalse als Brusselse actoren in de economische sfeer impliceert. Het advies van de CREF in deze materie is essentieel, gegeven het feit dat het gaat om een materie waarbij de universiteiten rechtstreeks betrokken zijn.

Samenstelling ^{RWB^{BHG}}

Samenstelling

VOORZITTER: OLIVIER WITMEUR ONDERVOORZITTER: VIVIANE CAMPHYN

VERTEGENWOORDIGERS VAN DE UNIVERSITAIRE EN HOGERE ONDERWIJSINSTELLINGEN

Daniele CARATI - ULB - UNIVERSITE LIBRE DE BRUXELLES
 Pierre MARAGE- ULB - UNIVERSITE LIBRE DE BRUXELLES
 Olivier WITMEUR - SOLVAY BUSINESS SCHOOL OF ECONOMICS & MANAGEMENT, ULB
 Lode WYNS - VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL*
 Philippe CLAEYS - VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
 Pierre GIANELLO - UCL - UNIVERSITE CATHOLIQUE DE LOUVAIN
 Annick MASSON - HAUTE ECOLE LUCIA DE BROUCKERE – HELDB INSTITUT MEURICE
 Nicolas BERNARD - FACULTES UNIVERSITAIRES SAINT LOUIS
 Paul JANSSENS - EHSAL / HOGESCHOOL -UNIVERSITEIT BRUSSEL
 Brigitte CHANOINE - HAUTE ECOLE « Groupe ICHEC – ISC Saint-Louis – ISFSC »

VERTEGENWOORDIGERS VAN DE REPRESENTatieve WERKGEVERSORGANISATIES DIE ZETELen IN DE ESR

Viviane CAMPHYN – NELECTRA vzw
 Floriane de KERCHOVE – Agoria
 Elie MISRACHI- UCM
 Frans DE KEYSER – Beci
 Fabian SCUVE – essencia

VERTEGENWOORDIGERS VAN DE REPRESENTatieve WERKNEMERSORGANISATIES DIE ZETELen IN DE ESR

Valérie CLEREN – CGSLB
 Christine SCHAUT – CSC
 Philippe VAN MUYLDER – FGtB
 Samuel DROOLANS – FGtB
 Jan DEGADT - CSC

DESKUNDIGEN DIE DE COLLECTIEVE ONDERZOEKSCENTRA IN HET BHG VERTEGENWOORDIGEN

VALERIE POLLET – CSTC
 JEROEN DELEU - SIRRIIS

VERTEGENWOORDIGER VAN DE MINISTER VAN ECONOMIE

Alain DEMAEGD

VERTEGENWOORDIGER VAN DE MINISTER VAN WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK

Caroline MANCEL

OBSERVATORDEN VAN DE MINISTERS EN STAATSSECRETARISSEN

Sylviane FRIEDLINGSTEIN
 Julie FISZMAN

*werd eind 2012 vervangen door Dhr. Patrick DE BAETSELIER